

Festivalový hlásnik

šéfredaktorka: Barbora Gvozdjáková (bug), autori: Zuzana Kožaková (zs),
Simona Sopiakova (ss), Mária Nikelová (mn) grafická úprava: Miro Záhoranský

Streda 11. september 2024

19. ročník Cinematiku je oficiálne zahájený! Vidíme sa v kinosálach, aj pri diskusiách.

Nenechajte si ujsť!

14:00 | Fon SOUNDTRACK K ŠTÁTNEMU PREVRATU

V roku 1960 vstupuje šestnásť nových nezávislých afrických krajín do OSN, čo spôsobuje politické zemetrasenie.

15:00 | CL MASTERCLASS IVETY GRÓFOVEJ

Rozhovor so slovenskou režisérkou a scenáristkou otváracieho filmu Ivetou Grófovou o režijnej práci a scenáristike.

17:00 | Kk MUŽI ČINU

Ilie, policajný náčelník v malom meste, chce žiť skromným a pohodlným životom, no nerobí tie správne rozhodnutia.

20:00 | Du AŽ NA KONIEC SVETA

Nový režijný počín filmového Aragorna po premiére v Karlových Varoch prichádza do Piešťan! (1. projekcia z 2)

22:15 | CL DJ GONZO

Hudobná bodka druhého festivalového dňa. ©

Tipy dňa

Mord

20:30 | Art Ak chceš niekoho spoznať, povedz mi ako žije. Odveká pravda, ktorá sa stala leitmotívom celovečerného filmového debutu režiséra Adama Martinca. Každý rok sa na malej usadlosti v českom Osoblažsku stretne početná rodina pána Karla, aby si už tradične užila zabíjačku, postáždžovala sa, niečo popila a pojedla, a strávila spolu nejaký čas. Tento rok na povrch začína presakovať, okrem prasacej krvi, aj bolestná pravda. Na pozadí jedného dňa, kedy pudy dočasne preberajú oťažé, máme možnosť nazrieť do životov obyčajnej českej rodiny, kde sú skúšané odolnosť rodinných väzieb, vzájomná láska, staré krivdy a cit pre tradíciu. *Mord* je malou, jednoduchou sondou do života prostého dedinského človeka, ktorý si na tom svojom malom kúsku zeme jedného dňa uvedomí, že život nie je čiernobiely. (zk)

Free the chickens

14:00 | Fon Po oceňovanom krátkom filme *Pandy*, prichádza režisér Matúš Vizár s ďalšou krátkometrážnou animovanou satirou *Free the Chickens* (2024), ktorá si v lete odbila svetovú premiéru na festivale animovaných filmov v Annecy. Záchraná akcia oslobodenia sliepok z veľkochovu sa štyrom aktivistom vymkne z rúk a privedie ich k poznaniu, že konať dobro nie je vždy úplne jednoduché. Príbeh otvára jednu zapeklité otázkou za druhou a etické dilemy hrdinov rýchlo vedú k zamysleniu sa samotného diváka nad riešením. Problematiku konzumerizmu, dôležitosť osobnej slobody, ako i odvahu vzoprieť sa, režisér zaobaluje do pútavej a zábavnej animácie. Ostrý humor, parodizovanie a zreteľné podobenstvo sliepok s ľuďmi slúžia na zjemnenie ťažob tým, no i tak sa filmu darí účinne podnecovať ku kritickému mysleniu. (ss)

Lapilli

17:00 | Fon Morské prúdy, temné útroby jaskyne, sopečné púšte a putovanie skalnými krajinami. Režisérka Paula Ďurinová vo svojom celovečernom debute spája enviromentálne poslanstvo s osobným smútkom a vyrovnávaním sa s náhlou stratou starých rodičov. Využíva prevažne dlhé statické zábery na púšť krajinu zdánlivo bez života. Tie dopĺňa komentárom striedavo opisujúcim ekosystém minerálov, vyschnutých vodných plôch a sopečných vyvrženín s príbehom udalostí zo života autorkiných starých rodičov. Cez úzky skľučujúci priestor vchádzame hlbšie do útroby jaskyne, kde sa v úplnej temnote občas mihne svetlo, aby nám odhalilo čosi, čo sa znovu stratí v tme. Záblesk svetla sa objavuje v rytme, akoby bol obraz hudbou. Vo filme sa objavujú mnohé metafory spájajúce subjektívne prežívanie autorky s vizuálnym sprostredkovaním divákovi. (mn)

Rozhovor:

zdroj foto: © Jan Ďurina

Paula Ďurinová

Paula Ďurinová je slovenská dokumentaristka, fotografka a novinárka. Jej filmy rozprávajú o ľuďoch a miestach, ktoré sú okolo nás. Venuje sa sociálnym otázkam, náboženstvu či snom.

Čo bolo podnetom pre voľbu paralely sopečných vyvrženín a vyrovnávania sa so stratou starých rodičov?

Podnet bol v prvom rade intuitívny, podvedome som asi hľadala bezpečné prostredie na procesovanie zármutku a miesto, kde sa môžem v klude ponoriť do spomienok na starých rodičov. Skalnaté prostredia mi poskytli útechu v širšom ponímaní času, prepojením vnímania ľudského a hlbokého času. Zároveň ma fascinovali miesta, ktoré pre mňa prepájali príbeh mojich starých rodičov - starý otec bol experimentálny fyzik a stará mama, učiteľka jazykov, veľmi spirituálny človek. Išlo preto tiež o miesta, na ktoré sa dá nahliadať nielen z vedeckého, ale aj mystického pohľadu.

Vo filme používate prevažne dlhé statické zábery. Akú emóciu ste chceli u divákov vyvolať?

Táto forma zaznamenávania a temporytmiky mi je osobne blízka. *Lapilli* je aj o divaní sa a o konfrontovaní toho, čo prebieha vo vnútri človeka pri tomto procese, napríklad konfrontácie s odhaleným neznámym horizontom. Dúfam, že film poskytuje priestor nielen rozpovedať môj osobný príbeh, ale svojím rytmom dáva tiež priestor divákovi cítiť a uvažovať, možno aj nad ich vlastnými príbehmi.

Do akej miery je film Vaším prejavom smútku za starými rodičmi a kde je hranica environmentálneho posolstva filmu?

Nerozdeľovala by som to. Myslím si, že film dokáže svojou esejistickou formou obsiahnuť rozličné pohľady a interpretácie. Neživé prostredie je súčasťou prírody a išlo mi skôr o ponímanie času, ktoré sa tiež pri strate blízkych mení, keďže tu už nikdy nebudú vo fyzickej podobe. Film tak nie je len smútením za stratou blízkych ľudských bytostí, ale môžeme ho vnímať aj ako smútenie za zmenou prírody a hľadáním, čo tento nový odkrytý horizont, keď sa ekosystém mení, prináša.

Prečo ste sa rozhodli určitú časť filmu nechať bez komentára, iba s titulkami?

V tmavom zovretí jaskyne človek stráca pojem o čase a priestore, v niečom tak stráca aj svoju fyzickú formu. Nemá k nej referencie. Zároveň je jaskyňa akýmsi inkubačným priestorom na adresovanie hlbších vnútorných pocitov, a tieto sa mi dali zdieľať len textom, nie ich vyslovením. [\(mn\)](#)

17:00 | Fon LAPILLI

Profil: Radu Jude

Režisér, scenárista a producent Radu Jude patrí v súčasnosti k najvýznamnejším osobnostiam rumunskej kinematografie. Štúdium filmovej réžie absolvoval na Univerzite médií v rodnej Bukurešti. Svoju kariéru začínal ako asistent réžie, pričom sa podieľal aj na dráme *Smrť pána Lazaresca* (2005) od Cristiho Puiu. Práve tento film položil základy pre rumunskú novú vlnu formujúcu sa na začiatku 21. storočia. Silné festivalové ohlasy vyvolal už svojimi prvými krátkometrážnymi filmami, na čele so snímkom *Elektrónka* (2006), ktorá dodnes nesie titul najoceneňovanejšieho krátkoformu filmu v dejinách rumunskej kinematografie. Už tu sa prejavil jeho cit pre detail a talent vyrozprávať príbehy obyčajných ľudí spôsobom, ktorý dokáže vzbudiť silné emócie. Za celovečerný debut *Najšťastnejšie dievča na svete* (2009) získal na festivale v Berlíne cenu C.I.C.A.E.. Ďalší veľký úspech režisérovi priniesol čiernobiely western *Aferim!* (2015), odohrávajúci sa v roku 1835 v rumunskom Valašsku. Vysoko autentickú snímku pojednávajúcu o témach rómskeho otroctva a rasizmu ocenili na festivale Berlinale Strieborným medvedom za najlepšiu réžiu. Spoznajte tvorbu jedného z najoceneňovanejších rumunských režisérov a nahliadnite do fenoménu rumunskej

novej vlny, ktorý charakterizuje minimalistický štýl, realistický prístup k rozprávaniu príbehov a témy venované sociálnym problémom v postkomunistickom Rumunsku. Diela Radu Judea sú plné sarkazmu, ľudských karikatúr, čiernehohumorných situácií a nekompromisných názorov. Jeho tohtoročná retrospektíva v sekcii Rešpekt ponúka, okrem iného, výbornú sociálnu satiru *Smolný pich aneb Pitomý porno* (2021) ocenenú na festivale v Berlíne Zlatým medvedom za najlepší film, provokatívnu komédiu *Nečakajte príliš veľa od konca sveta* (2023) či výber z jeho dokumentárnej tvorby. [\(ss\)](#)

11:00 | Fon JE MI JEDNO, ŽE SA DO DEJÍN ZAPIŠEME AKO BARBARI

Rozhovor:

Matúš Vizár

(1985) študoval animovanú tvorbu na FTF VŠMU

v Bratislave a neskôr na pražskej FAMU. Jeho absolventský film *Pandy* (2013) bol ocenený 3. miestom na MFF Cannes v sekcii Cinéfondation a na prestížnom animovanom festivale v Annecy získal *Zvláštne uznanie v kategórii študentských filmov*. Matúš pôsobí ako filmár, výtvarník a tiež aj ako ilustrátor a karikaturista. Jeho najnovší krátkometrážny animovaný film *Free the Chickens mal v júni svetovú premiéru na festivale v Annecy a nebude chýbať ani na Cinematiku*.

Ako dlho trvalo vytvoriť 15 min animovaný film *Free the Chickens*?

Viem naisto len, že pridlho. Okolo 6 rokov?

Jednou z ústredných tém filmu je oslobodenie sliepok z veľkochovu. Slúžia sliepky v príbehu aj ako podobenstvo nás ľudí, ktorí sa túžia odpútať od systému?

Ctený divák nech si film nadstaví akoukoľvek témou, ale ja som vyslovene nechcel, aby to bolo podobenstvo. Ešte na škole, pri inom filme, ma učiteľ varoval, že zvieratá budú v animovanom filme vždy vnímané ako symbol nejakého ľudského typu, vlastnosti. Ale ja som v tíme „niekedy je zvieratá za zvieratá.“ Tých zvieracích príbehov zas nie je toľko.

Film ukazuje, že konať dobro nie je vždy celkom jednoduché. Vidíte nejaké jasné východisko v neetickom zaobchádzaní so zvieratami?

Otázka priamo na komoru. Vidím. Teda, hneď ďalšia otázka je, ako veľmi vychádzať v ústrety zvieracím potrebám a ktorých všetkých zvierat sa to má týkať (čím bližšie k hranici „čo najviac“

a „všetkých,“ tým je to komplikovanejšie). Ale všeobecne je to tak veľmi zlé, že vidieť hoc aj výrazné zlepšenie je celkom jednoduché. Tie základné komponenty budú vždy: aby ľudia jedli viac kalórií a proteínov v rastlinách a aby zvieratá nebolo spoločnosťou vnímané ako majetok na úrovni vecí. To, čo je v „normálnych“ chovoch brané ako „priateľné“ podmienky na život, je zvrátené a na okamžité spláchnutie ľudstva potopou Noemovského typu.

Celkom však predpokladám, že aj tento film môže ľahko vyznievať tak, že vlastne žiadne poriadne východisko nie je. Ale to beriem ako cenu za to, že sme sa chceli babrať práve v tých problémoch.

Vo svojej tvorbe využívate animáciu a drsný humor k predostretiu vážnej problematiky. V čom vidíte najväčšiu silu tohto prepojenia?

Že jedno podporuje druhé a zvyšujú sa stávky. Je to veľmi prirodzené prepojenie cez absurditu.

Máte už víziu ďalšieho projektu? Ak áno, viete nám prezradiť jeho hlavnú tému?

Tento film bol v najlepšom prípade Pyrrhovo víťazstvo. Odchádzam do dôchodku. Ale kludne sa môže stať, že sa vrátim, tak ako Miyazaki. [\(ss\)](#)

14:00 | Fon FREE THE CHICKENS

